

رئیس انجمن ایمنی و بهداشت کار هشدار داد:

حذف تایید صلاحیت ایمنی، جان کارگران معادن را به خطر می‌اندازد

رئیس انجمن ایمنی و بهداشت کار با بیان اینکه کشور ما به لحاظ استاندارد مشاغل معدنی، در رتبه‌های پایین دنیا قرار دارد، گفت: حذف «تایید صلاحیت ایمنی» جان کارگران معدنی را بیشتر تهدید می‌کند.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معدن پیشرو؛ سال گذشته فقط ۱۲ حادثه معدنی در نیم‌سال نخست در کشور اتفاق افتاد که منجر به فوت بیش از ۴۴ نفر از کارگران معدنی شد. عدم رعایت بهداشت کار و ایمنی در این بخش از فعالیت‌ها، یکی از علل وقوع آنها بوده که فقدان نظارت کافی بر فعالیت معدنی در نهایت حوادث زیادی در کشور رقم زده است.

۱۷ فروردین امسال هنوز شادی عید به کام ننشسته حادثه معدن آذربایجان غربی (مهاباد) منتشر شد. هنوز این خبر هضم نشده بود که به موازات چند ساعت بعد یعنی در ۱۸ فروردین خبر حادثه معدنی دیگر در استان سمنان منتشر شد. محل حادثه شهرستان دامغان بود که ۱۲ شهریور ۱۴۰۲ نیز یک حادثه معدنی را تجربه کرده بود.

معادن ذغال سنگ کشور از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مدیریت می‌شود و در تملک این وزارتخانه است. روز گذشته کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران در بیانیه‌ای خواستار پاسخگویی مسئولان مربوطه شد و با تأکید بر اینکه «باز هم معدن، کارگران را قبض روح کرد. نهادهای مسئول وزارت کار، صنعت، معدن و تجارت، کشور و» پیام تسلیت بس است؛ پاسخگو باشید» خواستار پیگیری موضوع «لغو شرط داشتن گواهی صلاحیت ایمنی پیمانکاران در مناقصات» شد. مصوبه‌ای که در اولین جلسه هیئت وزیران دولت را به تصویب رسید (مصوبه به شماره ۷۴۳۶۶، به تاریخ ۱۲ مرداد ۱۴۰۳) و با امضای معاون اول رئیس جمهور بخشنامه می‌شود. در این راستا از مجلس خواسته شده تا نسبت به این مصوبه ورود کرده و موضوع ایمنی کار برای کارگران را به شکل جدی پیگیری کند.

اهمیت دستمزد کارگران معدن

میلاد فزونی، رئیس انجمن ایمنی و بهداشت کار استان تهران و عضو هیئت‌مدیره کانون سراسری حفاظت فنی و بهداشت کار در گفتگویی در خصوص چگونگی رخداد این حوادث گفت: متأسفانه کار در معادن از زمانی که ذغال سنگ کشف و بهره‌برداری از معادن آغاز شد یکی از مشاغل سخت و زیان‌آوری بود که یک فرد می‌توانسته در آن مشغول شود.

وی افزود: تدابیر خیلی شدیدی در این معادن دیده نشده که مصداق بارز این موضوع را در کشور خودمان شاهد هستیم.

وی ادامه داد: به عنوان فعال در حوزه HSE نخستین موضوعی که باید پیگیری کنیم میزان درآمد کارگران معدن است. امروز افرادی که در معادن در حال فعالیت هستند چقدر درآمد دارند؟ افرادی که در سایر حرفه‌ها و در محل‌های بهتری مشغول هستند چه حقوقی دریافت می‌کنند؟

این عضو هیئت‌مدیره کانون سراسری حفاظت فنی و بهداشت کار با بیان این پرسش که کارگران معدن در کشور چه تعدادی هستند، یادآور شد: جمعیت شاغلان معادن کشور حدود ۲۵ هزار نفر بوده و متولیان امر به راحتی می‌توانند برای کارگران شاغل این جامعه در تعیین حقوق و دستمزد، یک تبصره جداگانه قائل شوند.

حذف تأیید صلاحیت ایمنی برای پیمانکاران

رئیس انجمن ایمنی و بهداشت کار استان تهران در ادامه موضوع، اهمیت تأمین رضایت کارگران و امنیت شغلی را مورد تأکید قرار داد و اضافه کرد: موضوع دوم، سیاست‌گذاری‌های قانونی است. در کشور آیین‌نامه‌ای به نام صلاحیت ایمنی امور پیمانکاری داریم که در بند ۱۳ قانون مناقصات ارائه آن برای پیمانکاران الزامی بود؛ به این ترتیب کسانی که قرار بود در مناقصه شرکت کنند باید صلاحیت ایمنی آنها با ارائه اسناد اثبات می‌شد. متأسفانه از سال گذشته بند ۱۳ آن حذف شد. یعنی یک پیمانکار بدون اینکه صلاحیت وی در حوزه کار تخصصی معدن بررسی شود خیلی راحت می‌تواند در مناقصه برنده شود.

فزونی گفت: این امر با قانون کشور منافات دارد از آنجایی که همچنان در قانون کار وجود دارد. اما وقتی از بند مناقصه برداشته شود الزام اجرایی آن هم حذف می‌شود. در واقع یکی از مهمترین پاشنه آشیل‌هایی که می‌توانست تمامی شرکت‌ها و پیمان کاران را به اجرای دقیق آموزش‌ها مکلف کند این تبصره بود یعنی اصل تأیید صلاحیت ایمنی پیمانکاران.

وی ادامه داد: از الزامات دیگری که برای معادن می‌تواند ایمنی ایجاد کند شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک است. یکی از پیشنهادهای کانون سراسری حفاظت فنی و بهداشت کار این است که تمامی معادن باید شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک خود را الزاماً به شکل برون سپاری انجام دهند نه از سوی خود پیمانکار.

این کارشناس حوزه HSE ادامه داد: قرار بود این مسئله در معادن مشهد اجرا شود ولی همچنان مسکوت مانده و به جایی نرسیده است. بنابراین، اگر یک سری از قوانین تغییر کند می‌تواند بسیار کمک کننده باشد.

خطراتی که کارگران معادن را تهدید می‌کند

عضو هیئت‌مدیره کانون سراسری حفاظت فنی و بهداشت در ادامه سخنان خود تاکید کرد: کار معادن با چند دسته خطر مواجه است. یکی از مهم‌ترین خطراتی که ممکن است معادن با آن مواجه باشند خطر فروریزش معادن هستند، گازهای خطرناکی مثل متان، دی اکسید کربن از دیگر خطرات بوده که گرد و غبار معدنی، حوادث ماشین آلات، شرایط کاری سخت را هم باید به آن اضافه کرد.

وی اظهار کرد: می‌توان برای هر دسته از این چالش‌ها تدابیر مؤثری پیش بینی و ایجاد کرد. در حال حاضر تمام دنیا به سمت فناوری‌های نوین برای حفظ سلامت و ایمنی کارگران معادن خود رفته‌اند.

فزونی یادآور شد: جلیقه نجات موجود فعلی در کشور دارای وزن بسیار بالایی است که استفاده از آن برای کارگران بسیار خسته کننده و آزاردهنده است.

وی با اشاره به شرکت‌های دانش بنیان فعال در کشور تصریح کرد: چرا از ظرفیت این حجم شرکت‌های دانش بنیان برای طراحی جلیقه نجات متناسب و سبک تر استفاده نمی‌شود. اگر فراخوانی داده شود اطلاعات خوبی از میزان همکاری و کارهایی که انجام شده به دست می‌آید.

عضو هیئت‌مدیره کانون سراسری حفاظت فنی و بهداشت کار به پیشنهاد دوم پرداخت و گفت: بهره‌گیری از هوش مصنوعی راهکار مؤثر دیگر است. در حال حاضر تقریباً بین ۱۰ تا ۲۰ درصد سازمان‌های بزرگ دنیا در کشورهای مختلف به استفاده کاربردی از هوش مصنوعی در کار خود رسیده‌اند. این موضوع در شروع بوده و ما هم می‌توانیم در فرصت مناسب فعلی به این سو حرکت کنیم.

وی اضافه کرد: در این راستا کارگروهی در انجمن ایمنی و بهداشت کار تشکیل شده که با همکاری انجمن‌های ایمنی و بهداشتی و نیز هوش مصنوعی، حتی نمایندگانی از کشورهای مختلف از حوزه خلیج فارس تا اروپا در کنار هم یک سری مطالعات و تحقیقاتی انجام داده‌اند. در واقع توانسته‌ایم هوش مصنوعی را در HSE کاربردی کنیم.

وی با بیان اینکه نزدیک به ۳۵ الگوریتم در هوش مصنوعی وجود دارد که می‌تواند ارائه خدمات کند، اظهار کرد: با نصب دوربینی در معدن می‌توان تمام خطرات را آنالیز، پیش بینی و پیشگیری کرد حتی در مدیریت بحران به ما کمک می‌کند.

فزونی یادآور شد: جان انسان مطرح است و خطراتی که برای آن وجود دارد اما این امر نیاز به تأمین اعتبار دارد. این موضوع باید تبدیل به یک پلتفرم و برنامه‌ای اختصاصی برای معدن شود. سوق پیدا کردن به این سو امری الزامی است. در این صورت می‌توانیم معادن را بهبود داده و رشد دهیم. همچنین تمام نیروی انسانی که ثروت یک کشور محسوب می‌شود را به لحاظ ایمنی حفظ کنیم.

رئیس انجمن ایمنی و بهداشت کار استان تهران با بیان اینکه اگر روند سنتی ادامه پیدا کند خیلی نمی‌گذرد که همین معادن فعلی را هم از دست می‌دهیم، عنوان کرد: فرونشست‌ها به حدی در حال زیاد شدن، است که به جز حفظ نیروی انسانی که مهم‌ترین سرمایه هر کشوری است خطر از دست دادن خود معادن نیز مطرح می‌شود.

آماري از جان‌باختگان معدنی وجود ندارد

عضو هیئت‌مدیره کانون سراسری حفاظت فنی و بهداشت کار درباره تلفات معدنی کشور گفت: بیشتر از مرگ و میرهای ناشی از حوادث معدنی، بیماری‌های شغلی است که سلامت کارگران این حرفه را تهدید می‌کند و متأسفانه این فوتی‌ها معمولاً به عنوان آمار مربوط به جان‌باختگان معدنی ثبت نمی‌شود. قسمت عظیمی از حوادث معدنی ما نمود بیماری‌های شغلی افراد پس از بازنشسته شدن است.

فزونی درباره ضرورت به روز رسانی استانداردها در حوزه بهداشت کاری و ایمنی نیروی انسانی تاکید کرد: کشور ما به لحاظ استاندارد مشاغل معدنی، در رتبه‌های پایین دنیا قرار دارد و در این راستا نیاز است نگرش‌ها تغییر کند و در قوانین موجود بازنگری شود.

رئیس انجمن ایمنی و بهداشت کار استان تهران تاکید کرد: در خصوص HSE نگاه به جامعه کارگری باید نگاه حمایت گونه باشد.